

8. Odpoveď dočasne povereného ministra životného prostredia Slovenskej republiky J. Budaja na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky F. Kuffu podanú 15. marca 2023 vo veci plnenia uznesenia č. 230 Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie vo veci riešenia situácie medveďa hnedého

**MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Ján Budaj

*minister životného prostredia
Slovenskej republiky*

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 17-04-2023		
Číslo spisu: PRED-126-1/2023		
Listy: 1/3	Prílohy:	
RZ	ZP	LU

Bratislava 13. apríl 2023
Číslo: 19867/2023

Vážený pán poslanec,

dňa 17. marca 2023 bola na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) doručená Vaša interpelácia vo veci plnenia uznesenia č. 230 Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie (ďalej len „výbor“) vo veci riešenia situácie medveďa hnedého. Interpeláciu mi pod číslom PRED-126/2023 postúpil predseda Národnej rady Slovenskej republiky.

Vo svojej žiadosti sa zaujímate o odpovede na nasledujúce otázky:

- 1. Boli realizované v trvaní od júla 2022 do 15. marca 2023 nejaké bezodkladné okamžité a účinné opatrenia v záujme ochrany zdravia a bezpečnosti a ochrany majetku obyvateľov v súvislosti s výskytom medveďa hnedého v blízkosti ľudských sídel? Aké konkrétne opatrenia to boli? Koľko finančných prostriedkov bolo vynaložených na tieto opatrenia? Ak boli eliminované medvede, koľko jedincov to bolo?*
- 2. Bol aktualizovaný Program starostlivosti o medveďa hnedého na Slovensku, najmä definícia jeho priaznivého stavu? Ak nie, čo je dôvodom nedodržania termínu 31.12.2022?*
- 3. Doplnil sa Program starostlivosti o medveďa hnedého na Slovensku o spomínané modely v písmene C, v bode 3?*
- 4. Kedy bola zriadená pracovná skupina pre problematiku medveďa hnedého? Ak nebola zriadená, čo je dôvodom nedodržania uznesenia?*

V prvom rade Vás chcem uistiť a zdôrazniť, že realizácia *Programu starostlivosti o medveďa hnedého na Slovensku* v kontexte ochrany zdravia a bezpečnosti a ochrany majetku obyvateľov patrí dlhodobo medzi priority rezortu životného prostredia a ministerstvo, ako aj ním riadená príspevková organizácia Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“), venujú tejto téme náležitú pozornosť.

Napriek skutočnosti, že uznesenie výboru č. 230 z 23. júna 2022 malo pre ministerstvo odporúčací charakter, veľmi dôkladne sme sa predmetnými odporúčaniami zaoberali. Ministerstvo realizovalo celý rad konkrétnych krokov a opatrení už v predchádzajúcich rokoch, rovnako aj v roku 2022. V prijímaní opatrení pokračujeme aj v roku 2023.

V roku 2022 bola na ministerstve schválená *Koncepcia rozvoja Zásahového tímu pre medveďa hnedého* (ďalej len „zásahový tím“). V rámci organizácie ŠOP SR bolo od 1.12.2022 vytvorené samostatné oddelenie pre zásahový tím. Oddelenie pozostáva z troch úsekov – Sever, Juh a Západ. Na každom z uvedených úsekov sú vytvorené 4 pracovné miesta, ktoré sú od 1.4.2023 obsadené v počte 11 ľudí a od 1.5.2023 budú obsadené v plnom počte 12 zamestnancov na jednotlivých úsekoch zásahového tímu.

Hlavné aktivity zásahového tímu pozostávali v roku 2022 najmä z týchto činností:

Výjazd: Neplánovaný, operatívny výkon realizovaný ihneď po nahlásení výskytu medveďa hnedého za účelom preverenia oznámenia, zaistenia bezpečnosti obyvateľov a vytlačenia medveďa z urbanizovaného prostredia – realizovaných 58 takýchto výjazdov.

Hliadková činnosť: Plánovaná činnosť zameraná na monitoring výskytu medveďa hnedého s cieľom zaistenia bezpečnosti obyvateľstva a realizácie averzívnej terapie jedincov medveďa s pozmeneným správaním – realizovaných 235 výjazdov.

Obhliadka lokality: Plánovaná kontrola lokality realizovaná na základe predchádzajúceho hlásenia o výskytu medveďa hnedého za účelom preverenia aktuálnej situácie, podania odporúčaní a kontroly realizácie odporučených preventívnych opatrení – bola zabezpečovaná v 101 prípadoch.

Šetrenie útoku: Činnosť zameraná na rekonštrukciu útoku medveďa hnedého na človeka – bola riešená v 13 prípadoch.

Odpad: Činnosť spojená s riešením odpadu a jeho zabezpečením pred prístupom medveďa hnedého – bola vykonávaná v 87 prípadoch. Zásahový tím SEVER sa aj v roku 2022 venoval práci v súvislosti s odpadom, konkrétne zabezpečeniu odpadových nádob a stojísk odpadu pred prístupom medveďa hnedého. Boli zmonitorované a skontrolované oblasti a katastrálne územia v celom severnom úseku, ktoré majú povinnosť zabezpečiť odpad v zmysle Prílohy č. 19 vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov.

Preventívne opatrenia: Činnosť zameraná na inštaláciu technických prostriedkov za účelom realizácie preventívnych opatrení (elektrický ohradník, elektronické plašiče, fotopasce) – bola vykonávaná v 182 prípadoch.

Krmoviská, vнадiská, vzorky: Činnosť spojená s vyhľadávaním, evidenciou a kontrolou krmovísk a vнадísk, zber vzoriek sa realizovala v 19 prípadoch, kedy boli podávané podnety na SIŽP, RVPS a okresné úrady.

Celkovo v roku 2022 realizoval zásahový tím celkovo 58 operatívnych výjazdov a 101 obhliadok lokality po nahlásení výskytu medveďa. S cieľom zaistenia bezpečnosti obyvateľstva a realizácie averzívnej terapie jedincov medveďa hnedého s pozmeneným správaním, vykonával zásahový tím tiež hliadkovú činnosť v exponovaných lokalitách, ktorá bola realizovaná počas 235 dní. V roku 2022 odstránil zásahový tím z populácie 7 jedincov medveďa hnedého s nezvratnou zmenou správania.

V rámci roku 2023, zásahový tím prijal do 30. marca 2023 celkovo 15 hlásení a vykonal 4 obhliadky lokality.

V marci roku 2023 bolo tiež ŠOP SR zakúpených 10 kusov telemetrických obojkov. Prostredníctvom týchto obojkov bude možné zvýšiť bezpečnosť vybraných lokalít s výskytom problémových medveďov, ako aj vytvoriť tzv. virtuálny plot okolo obcí. Cena jedného obojku bola 5 200 € s DPH.

Na plnenie špecifických činností zásahového tímu (napr. pracovné stretnutia členov zásahového tímu a príprava podkladových materiálov z činnosti vo vzťahu k prevencii, výjazdy zásahového tímu – praktické riešenie manažmentu medveďa hnedého a školenia záujmových skupín, vrátane zvyšovania povedomia) bolo v rámci plnenia *Plánu hlavných úloh ŠOP SR za rok 2022* vynaložených 24 207 EUR. Mzdové náklady na zamestnancov (7) zásahového tímu boli v roku 2022 financované z komplexného projektu OPKŽP – *Realizácia opatrení programov starostlivosti o veľké šelmy na Slovensku* (zameraný na všetky druhy veľkých šeliem na Slovensku).

Ministerstvo má na základe *rozhodnutia ministra životného prostredia SR č. 10/2011-2.1* zo dňa 14.03.2011 zriadenú *Pracovnú skupinu pre manažment veľkých šeliem v Slovenskej republike* (ďalej len „pracovná skupina“). Na základe odporúčania výboru uvedeného v bode č. 4 uznesenia č. 230 z 23. júna 2022 bola táto pracovná skupina v termíne do 31. 07. 2022 doplnená ďalších členov, konkrétne o poslanca Národnej rady Slovenskej republiky a člena výboru RNDr. Jaromíra Šíbla, tiež o podpredsedu ZMOS-u Mgr. Radomíra Brtáňa a ďalších expertov z radov odbornej verejnosti. V tomto novom zložení pracovná skupina zasadla dňa 26. 08. 2022. Na jej rokovaní boli prezentované aj predbežné výsledky sčítania medveďov hnedých na základe DNA analýz realizované Prírodovedeckou fakultou Karlovej Univerzity v Prahe (ďalej len „PF KU“). Z predbežných výsledkov sčítania západokarpatskej populácie medveďa hnedého prezentovaných na tomto rokovaní vyplýva, že populácia tejto šelmy predstavuje 1056 jedincov. Vzhľadom na možnú štatistickú odchýlku sa tak populácia tejto šelmy pohybuje v intervale 1012 až 1275 jedincov a v poslednej dekáde na Slovensku pravdepodobne nedochádza k výrazným zmenám veľkosti populácie medveďa hnedého.

K dnešnému dňu ministerstvo nedisponuje záverečnou správou zo sčítania veľkých šeliem na základe DNA analýz z PF KU. Zmluva s PF KU bola predchádzajúcim vedením rezortu uzavretá 8. apríla 2019, s vysúťaženým termínom dodania finálnych výsledkov do 60 mesiacov. Z uvedeného dôvodu v súčasnosti ešte nedošlo k prehodnocovaniu *Programu starostlivosti o medveďa hnedého na Slovensku*.

K otázke týkajúcej sa *zapracovania modelov v písmene C, v bode 3*, chcem uviesť, že vhodnosťou riešenia navrhovaných modelov sa bude zaoberať pracovná skupina na základe výsledkov výskumu PF KU. Už teraz však musím konštatovať, že minimálne jeden z týchto troch modelov - Regulačný model - nie je vzhľadom na všeobecne záväzné právne predpisy realizovateľný. V minulosti sa uplatňoval a výsledkom boli žaloby a prehraté súdne spory.

V tejto súvislosti chcem opätovne poukázať na odporúčací charakter predmetného uznesenia.

Ďalšie zasadnutie pracovnej skupiny, ako aj kroky smerujúce k prehodnocovaniu *Programu starostlivosti o medveďa hnedého na Slovensku* bude relevantné realizovať na základe konečných výsledkov sčítania západokarpatskej populácie medveďa hnedého.

S úctou

Vážený pán
Filip Kuffa
poslanec
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava

Na vedomie:
Vážený pán
Boris Kollár
predseda
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava